

Т. М. Лебединська

Моренець Микола Іванович

МОРЕНЕЦЬ Микола Іванович (Моренець Николай Иванович; 09(22). 05. 1900 – 23. 02. 1973, Ленінград, нині С.-Петербург) – російський історик, архівіст. Кандидат історичних наук (1955). Працював н. с., зав. чит. залу Центр. архіву внутр. політики, культури й побуту в Ленінграді (нині Рос. істор. архів), де 1939 знайшов оригінал «відпускної» Т. Шевченка, що тривалий час уважали втраченою, 1940 – список поеми «Кавказ» (із малюнком на обкладинці), що його з пам'яті зробив А. Красовський у в'язниці. Біографію і творчість укр. поета М. почав вивчати від 1935, встановив багато невідомих раніше с.-петербур. адрес Т. Шевченка, вперше ввів у наук. обіг чимало даних про нього як пансіонера Товариства заохочування художників, про особу В. Ширяєва, перебування поета в його майстерні, про лотерею для викупу тощо. Автор низки розвідок про Т. Шевченка, результати своїх багатоліт. пошуків узагальнив у кн. «Шевченко в Петербурге: по памятным местам жизни и творчества» (Ленінград, 1960). Брав участь у різноманіт. заходах із вшанування пам'яті укр. поета, зокрема на 1-й наук. шевченків. конф. 1952 у Києві виголосив ґрунт. доповідь «Деякі адреси і пам'ятні місця Шевченка в Петербурзі» (опубл. у «Збірнику праць 1-ї і 2-ї наукових шевченківських конференцій», К., 1954), у створенні Мемор. майстерні Т. Шевченка в АМ у Ленінграді (нині Рос. АМ).

Основні праці

Нові матеріали до біографії Т. Г. Шевченка // Пролетар. правда. 1939, 22 січ.; Шевченко і «Общество поощрения художников» // Наук. зап. Інституту укр. літ-ри АН УРСР. К., 1939. Кн. 4; Отпускная записка Т. Г. Шевченко // Лит. газ. 1939, 20 апр.; Т. Г. Шевченко в Петербурзі // ОМ. 1940. № 3; Орские альбомы Шевченко: (Поиски альбомов писателя, относящихся к 1847, 1848 и 1850 гг.) // Лит. Россия. 1965, 14 мая; Коли Т. Шевченка було відправлено на заслання? // РЛ. 1967. № 10.

Рекомендована література

1. Воложенінов І. Серед братів-росіян // ЛГ. 1961, 17 лют.;
2. Лебединська Т. Пам'ятні місця Т. Г. Шевченка в Санкт-Петербурзі. К., 1994 (російською мовою – С.-Петербург, 2004); Вареник О. Івакін проти Шагінян і Моренця (про деякі

аспекти радянського шевченкознавства) // Шевченків світ. 2015. Вип. 8.

Бібліографічний опис:

Моренець Микола Іванович / Т. М. Лебединська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-69493>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).